

Helmi ja Pertti Virtarannasta mitali

Karjalan Sivistysseura on tehnyt sopimuksen kuvanveistäjä Nina Sailon kanssa mitalista, johon ikuistetaan Helmi ja Pertti Virtarannan piirteet. Mitalihanke julkistettiin 22.10.91 kuvanveistäjän ateljeessa Kirkkonummella.

Helmi ja Pertti Virtaranta ovat tehneet karjalan kielen ja perinteen tallentamiseksi enemmän kuin kukaan muu Suomessa tai Karjalan Neuvostotasavallassa viimeisten vuosikymmenien aikana. He löysivät karjalaisten omaperäisen henkisten arvojen maailman ja kielen rikkauten. Saamme olla kiitollisia Helmi ja Pertti Virtarannalle lukuisista kirjoista, valokuvanäyttelyistä, tv-ohjelmista ja radioesitelmistä, joilla he ovat siirtäneet meille Karjalasta tallennettuja kulttuurikuvia.

Akateemikko Pertti Virtaranta ja maisteri Helmi Virtaranta ovat Karjalan Sivistysseuran kunniajäseniä.

Helmi ja Pertti Virtaranta -mitalin on kaivertanut ja lyönyt Eero Paakkari. Mitalin lyöntimäärä on 300 kpl.

Mitalista kertyvä tuotto tullaan liittämään Karjalan Sivistysseura ry:n painatus- ja julkaisurahastoon. Rahaston varat käytetään Karjala-aiheisen kirjallisuuden kustantamiseksi.

Mitali on valettu pronssiin. Sen hinta postikuluineen ja säilytysrasioineen on mk 290,-. Mitalia voi tilata Karjalan Sivistysseurasta, osoite Luotsikatu 9 D 10, 00160 Helsinki.

AKONLAHTEA ELVYTETÄÄN. Myös Akonlahti otetaan elvytettävien runokyliin piiriin. Asiasta on neuvoteltu Kostamuksessa. Ongelmana, joskaan ei ylivoimaisena, on paikallinen luonnonsuojelualue. Hankkeessa mukana olevan Markku Niemisen mukaan uudistillaisiksi Akonlahteen on tulossa useita siellä syntyneitä nuoria miehiä.

MERKKIPÄIVIÄ

90 vuotta täytti 23.9.91 Juho J u k o l a Kuopiossa. Hän on syntynyt Aunuksessa Poventsan kihlakunnan Mäntyselän pitäjän Hokanmäen kylässä 23.9.1901. Isä oli ammatiltaan metsänvartija. Alueella oli lyydiläisasutus.

Ensimmäisen kansannousun seurauksena hän siirtyi v. 1919 Suomeen toimien sitten kauppiana Suojärvellä ja vuodesta 1940 lähtien Kuopiossa, missä hän nyt viettää eläkepäiviään. — EJ

Juho Jukola.

Etevä perinteentaitaja Anni Vasiljouna K e t t u n e n täytti 85 vuotta Uhtualla 20.9.91. Hän on syntynyt Luusalmessa Anni ja Vasselei Kalininin esikoisena. Muut lapset olivat Olka, Mikko, Ilja ja Santra.

Annin puoliso Kettuni Riiko Matinpoika joutui Stalinin terrorin uhriksi maaliskuussa 1938: vietih suorah työstä Uhtuon miliisih ta tänä päivänä ei tiijetä, min mättähän alla hänen luut ollah.

Anni Kettunen elelee Uhtualla ikäänsä nähden pirteänä, paistaa vieraalle letut ja sankit ja pitää oman pirtin puhtahana.

Toimitusjohtaja Armas K a r j a l a i n e n täytti 75 vuotta Kajaanissa 10.10.91. Hän on syntynyt Käkisalmessa. Seuraava asuinpaikka oli Matkaselkä, mistä Karjalaisen perhe muutti radan rakennustyön mukana Suojärvelle. Siellä Armas kävi kansakoulun ja rippikoulun ja meni sitten töihin Belajeffin firmaan. Sieltä hän sai ensimmäisen ja ainoan lopputilinsä, kun sattui istumaan työmaalla ja pomo näki sen. Näin loppui se työ.

Vuonna 1938 Armas meni sotaväkeen Viipurin Rykmenttiin, sai kiväärimiehen ja muonittajan koulutuksen ja joutui lokakuussa 1939 talvisotaan. Kesäkuussa 1941 oli vuorossa jatkosota it-tykin suuntaajana, ampujana ja tykinjohtajana ym.

Keväällä 1939 Armas muutti Lahteen, missä oli työssä Häklin huonekalutehtaassa, osallistui eri yhdistysten toimintaan ja suoritti monia kursseja. 1948 hän muutti Kajaaniin, missä meni naimisiin parturimestari Bertta Kurpan kanssa. Näin kaksi Kannaksen lasta tapasi toisensa Kainuussa; Bertan kotipaikka oli näet Kanneljärvi.

Kajaanissa Armas työskenteli Kajaani Oy:n puutalo- ja puusepäntehtaissa työnjohto- ja suunnittelutehtävissä, kunnes 1958 vaihtoi alaa siirtyen vakuutusyhtiö Auran tarkastajaksi ja Kajaanin konttorin hoitajaksi. V:sta 1962 hän toimi Yrittäjien vakuutusyhtiössä ja hoiti samalla Kainuun yksityisyrittäjien aluejärjestön toiminnanjohtajan tehtäviä.

Viimemainitusta tuli hänen päätyönsä, jota hän hoiti

Armas Karjalainen.

1965—78 sairaseläkkeelle siirtymisensä saakka nostaan tuona aikana järjestön vakavaraiseksi liikelaitokseksi.

Armas Karjalainen on ollut monessa mukana. Tästä kerroo pitkä lista järjestöistä, joissa hän on ollut mukana sekä lukuisat kunnia- ja ansiomerkit, joita hänelle on myönnetty. Mainitsemme niistä tässä esimerkkinä Karjalan Liiton kultaisen ja hopeisen ansiomerkin.

Unelma Konkka.

Kansanrunoutentutkija ja runoilija Unelma Konkka täytti 70 vuotta Petroskoissa 21.8.91. Hän on syntynyt Inkerissä Toksovan Konkkan kylässä. Hänen perheensä joutui kokemaan monet koettelemukset, pakkosiirron Siperiaan 1931 jne.

Kun perhe isää lukuunottamatta muutaman vuoden kulluttua sai palata takaisin Inkeriin, kotia ei enää ollut. Unelma pääsi Hilma-sisarensa hoiviin Rukajärvelle ja aloitti siellä koulunkäynnin. Opinnot jatkuivat Karjalan kasvatustieteellisessä korkeakoulussa ja sotien jälkeen Unelma valmistui Petroskoin yliopistosta opettajaksi.

Toimittuaan opettajana ensin lyhyen jakson Tartossa, sitten viisi vuotta Uhtualla hän valitsi kansanrunouden tutkimuksen omaksi erikoisalukseksi. Lopullisen sysäyksen päätokekselle antoi lähestyvä Kalevalan 100-vuotisjuhla. Unelma osallistui Uhtuan-Vuokkiniemen seuduille järjestettyyn perinteenkeruumatkaan, jolla mukana olivat mm. Elina ja Antti Timonen, Nikolai Jaakkola ja Pekka Perttu.

1953—56 Unelma opiskeli Moskovassa maailmankirjallisuuden tutkimuslaitoksessa sen folkloristiikan osastossa ja aloitti sen jälkeen tutkijan työnsä Petroskoissa Neuvostoliit-

ton tiedeakatemia Karjalan haaraosaston kielen, kirjallisuuden ja historian laitoksessa.

Unelma Konkkan tutkimukset ovat suuntautuneet pääasiassa kahtaalle, satuihin ja itkuvirsiin. Julkaisutoiminnasta mainittakoon perusteellinen tutkimus karjalaisista riittiitkuista, joka ilmestyi Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kustantamana v. 1985 nimellä Ikuinen ikävä.

Venäjänkielinen käsikirjoitus oli valmistunut jo kymmenen vuotta aiemmin, mutta kun lähdeluettelossa ei ollut lainkaan viittauksia marxism-leninism klassikoihin, työ todettiin "ideologisesti epäpäteväksi". Painatuslupaa ei he runut eikä Unelma suostunut muutos- ja korjausvaatimukseen. Hän pani käsikirjoituksen pöytälaatikkoonsa ja siirtyi yksityiseksi tutkijaksi.

Unelma Konkka tunnetaan paitsi tiedenaishana myös runoilijana nimellä Katri Korvela. Esikoiskokoelma Aikojen ääniä kuunnellen ilmestyi v. 1977, Uinuvat vaarat 1983. Jälkimmäisestä teoksesta, runosta Juuret, on seuraava omaelämäkerrallinen lainaus:

*"Olen tuntenut itseni juurettomaksi arokiittäjäksi,
jota ajan myrskyiset tuulet
ovat lennätelleet maan äärestä toiseen,
milloin lännestä itään,
milloin suvesta pohjoiseen."*

Suojärvellä syntynyt kansantaiteilija Martta K u i k k a täytti elokuussa 70 vuotta Ilomantsin Viinivaarassa.

Martta on kerännyt ja tallentanut karjalaista kansanperinnettä jo vuosikymmenien ajan, sepittänyt runoja ja lauluja ja esiintynyt lukemattomissa tilaisuuksissa, mm. japanilaisen tekemässä filmissä.

Heimolehti Karjalan merkkipäivähaastattelussaan Martta toteaa: "Terveys tuntuu olevan kohtalainen ja paljon olisi vielä tehtävää..."

Aapinen vepsäläisille

Vepsänkielinen aapinen, Abekirj, on painettu. Sen tekijät ovat Nina Z a i t s e v a ja Maria M u l l o n e n . Taiteilija V. L u k k o n e n , joka kuvitti livvinkielisen aapisen, on somistanut myös vepsän aapisen.

Seuraavaksi on ilmestymisvuorossa vienankarjalaisten aapinen, joka sekin on painatusta vaille valmis. — Aapisprojekti oli Karjalan Rahvahan Liiton ensimmäisiä suuria hankkeita ja se on edistynyt erinomaisesti.

**Anna lahjaksi
ja osta omaksi
ikivihreät suomifilmit
videolla!**

- 90 elokuvan suurvalikoima
- historiadokumentit
- Helsingin olympiafilmit 1952

Tilaa esite ja tutustu:

puh. (90) 6949761
(90) 6949401
fax (90) 6948686

SUOMI-FILMI OY
PL 106, Fredrikinkatu 30
00121 Helsinki

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET

Vasili Remsujeff kuoli Eskilstunassa Ruotsissa 19.7.91. Hän oli syntynyt Vuokkiniemessä Ohvon Vasselein poikana v. 1912, ja siirtynyt veljensä ja kahden sisarensa kera Suomeen v. 1922. Isä oli tullut Suomeen jo aikaisemmin.

Vasili joutui monien muiden karjalaisten tavoin lähtemään Ruotsiin v. 1948 ja pitkään aikaan hänestä ei tiedetty juuri mitään.

Vasilin tuhkauurna on kätketty Peräseinäjoen hautausmaahan samaan hautaan, mihin myös hänen veljensä on haudattu. Omaisia jäi Vuokkiniemessä asuva sisko ja toinen Peräseinäjoella Suomessa sekä yhdeksän jo aiemmin kuolleen sisikon lapsia. — OK

Aktiivinen karjalaisuuden vaalija Osmo Tapio Vornanen kuoli 3.8.91. Hän oli syntynyt Suojärvellä 7.8.1922 ja oli tunnetun kanteleensoittajan Antero Vornasen poika.

Sekä isä että poika olivat tukemassa seuramme työtä. Isä soitti kannelta, kun Tolvajärven Shemeikkain-Vornasten muistopatsas paljastettiin v. 1929 ja Osmo puolestaan muisti seuraamme kovalahjoituksella, kun v. 1986 esi-isien patsas pystytettiin uudelleen Tuupovaaraan.

Konstantinopolin patriarkka, Uuden Rooman piispa Demetrios kuoli 2.10.91 Istanbulissa. Hän oli maailman 250 miljoonan ortodoksin päämies. Muistosanoissaan arkkipiispa Johannes luonnehti edesmennyt patriarkka Demetriosta hengelliseksi isäksi, jonka tapa suhtautua ihmisiin oli lämmin ja ymmärtäväinen. — Demetrios oli syntynyt 8.9.1914 Konstantinopolissa. Hänet valittiin ekumeeniseksi patriarkaksi 1972 Athenagoraksen jälkeen.

Rovasti Dan Seljänne kuoli Hämeenlinnassa 3.10.91. Hän oli syntynyt Joensuussa 24.12.1925, sai päästötodistuksen pappiseminaarista 1949 ja toimi esipaimenena Hämeenlinnassa.

Outi Laitinen o.s. Homanen kuoli 4.9.91 Kuhmossa. Hän oli Karjalan pakolaisia, syntynyt 1.3.1913 Repolan Saarenpään kylässä.

**NURMEKSEN
KAUPPA OY**

**Kaupanteon keskipiste
Ylä-Karjalassa**

Heimolaisia etsitään

Sergei Teppananpoika Lesonen etsii Suomesta isänsä veljeksiä Yrjöä ja Roopea (ehkä ovat jo kuolleet) ja heidän jälkeläisiään. Toisella oli tiettävästi kuusi lasta.

Yrjö ja Roope olivat kotoisin Koivajärvestä. Heillä oli lisäksi kolme siskoa Santra, Nasto (kuolleet) ja Iro. Veljekset ovat mahdollisesti asuneet Kuopiossa tai Kemijärvellä.

Sergein osoite on: KACCP 186 610 Kalevala, Pervomaiskojenkatu 8a-8, puh. 21907.

Reino Pietarinen, syntynyt Uhtualla v. 1927, haluaisi saada yhteyden isänsä Juho Simonpoika Pietarisen sukulaisiin ja jälkeläisiin.

Juho Simonpoika on syntynyt Suomessa Sortavalan puolella v. 1892 tai 1894 ja kuollut Uhtualla 28.8.1930. Hänen puolisonsa oli Loskin Huotin ja Outin tytär Senja Kiestingin Vaarakylästä, syntynyt v. 1907 ja kuollut vajaa kymmenen vuotta sitten.

Myös äitini puolelta pitäisi olla sukua Suomessa — nuorin velipoika Ale tai Olavi jäi sinne asumaan, kirjoittaa Reino Pietarinen ja kertoo, ettei ole saanut monista yrityksistä huolimatta vanhemmistaan enempiä tietoja.

Jos joku voi olla avuksi, niin yhteyden saa seuraavalla osoitteella: KACCP, Kalevalan piiri, 186 615 Kuusiniemi, Nebereznaajakatu 11, Pietarinen Reino Ivanovits.

Petroskoissa elävä Ksenja Saitseva kertoo saaneensa Karjalan Heimon osoitteen tuttavaltaan. Hän etsii ennen sotia Suojärvellä asuneita heimolaisiaan, ja lähettää oheisen valokuvan, jossa ovat hänen vanhempansa (isän nimi oli Andrei).

Sukulaiset ovat seuraavat:

Täti Fedosja Dehkonen (hänellä oli tytär Aino), toinen täti Hekla Dehkonen (hänellä oli poika Vasili) sekä setä Stepan Dehkonen (asui Helsingissä).

Ksenja arvelee, että nämä sukulaiset ovat ehkä jo kuolleet, mutta heillä on hyvinkin voinut olla lapsia. Jos joku sattuu tietämään jotakin, tiedot voi lähettää osoitteella KACCP, 185 002 Petroskoi, Shotmana 12-26, Saitseva Ksenja.

Impilahden Leppäsyssä asuva Juho Andrejev etsii vanhoja tuttaviaan. He ovat: Oksenja Tuttujeva ja Maikki Saharova, molemmat syntyneet 1921—22 tienoilla ja asuneet Aunuksen Pötsynkylässä. Tulleet Suomeen 1941—44.

Juho on juuriltaan Vitelen alueelta. Hänen osoitteensa on: Neuvostoliitto, KACCP, Pitkärannan piiri, Unol 186 801 os 5 K Leppäsilta, Andrej Juho.